

Examenverslag kunst (algemeen) vwo 2021

Rineke Dijkstra, *The Buzz Club*, 1996-1997

Dit jaar was een bijzonder jaar, de corona-pandemie had ook zijn effect op de centrale examens. Zo was er sprake van een extra (derde) tijdvak en het tweede tijdvak werd vervroegd afgenomen. Dit betekende dat er voor 2021 drie openbare afnames waren van het centraal examen kunst algemeen vwo. Hieronder een kort verslag over deze drie examens, waarbij we de inhoud en bijzonderheden van deze examens bespreken.

het thema: Tijd

Het thema van de eerste twee tijdvakken was 'Tijd'. Hoe kijken kunstenaars terug op het verleden en welk beeld tonen zij van de toekomst? Hoe vangen zij het heden en welke (filosofische) bespiegelingen over het fenomeen tijd zien we terug in de kunsten?

Een veelheid aan kunstenaars passeerde de revue, een kleine greep: jeugd en ouder worden in het werk van Rineke Dijkstra en Conny Janssen Danst; de hang naar het verleden bij Richard Wagner en William Morris; posities in de kunstgeschiedenis bij Oscar Schlemmer en The Carters (Beyoncé en Jay-Z); Het *Ballet van de Tijd* van Jean-Baptiste Lully en de postmoderne remake van het *Ballet van de Nacht* door Francesca Lattuada; het filosofische *Stil de tijd* van theatergroep Matzer; het reflecteren op de eigen tijd door Courbet en Manet; science fiction in *Metropolis* van Fritz Lang en *Blade Runner* van Ridley Scott en 'retro' bij dansgezelschap Scapino en Vivienne Westwood.

In 2021 waren de volgende onderwerpen uit de syllabus aan de orde: Hofcultuur in de zestiende en zeventiende eeuw, Romantiek en realisme in de negentiende eeuw, Cultuur van het moderne in de eerste helft van de twintigste eeuw en Massacultuur in de tweede helft van de twintigste eeuw.

overzicht aantal kandidaten per tijdvak

	kandidaten
2021-1	4995
2021-2	224
2021-3	31

overzicht n-term kunst algemeen vwo per tijdvak

	N-term
2021-1	1,0
2021-2	1,1
2021-3	1,0

waardering van docenten voor het examen uit de quickscan

	gemiddeld waarderingscijfer (tussen 1 en 10)
2021-1	6,3
2021-2	6,2
2021-3	<i>geen quickscan</i>

psychometrische gegevens

	moeilijkheid (p'waarde)	betrouwbaarheid (alpha)	onderscheidend vermogen (rit)
2021-1	.60	0,71	0,33
2021-2	.54	0,73	0,34
2021-3	.52	0,71	0,35

Examenlijn

Over deze drie examens zijn in totaal 14 meldingen uit de Examenlijn van het CvTE voorgelegd aan examenmakers. De meldingen hadden betrekking op de volgende onderwerpen: 'onderdelen uit het examen die mogelijk buiten de stofomschrijving van de syllabus vallen' en 'vermeende onjuiste vraagstellingen en onvolkomenheden in het beoordelingsmodel'. Alle meldingen zijn met zorg behandeld en voorzien van een reactie. De meldingen leidden niet tot een aanvulling of compensatie, behalve bij vraag 23 uit het tweede tijdvak (zie hieronder).

techniek

In 2021 werden de centrale examens van kunst (algemeen) voor het eerst standaard in Facet afgenomen, in 2019 betrof dit nog een pilot. Dit betekende dat dit jaar alle scholen het centraal examen in Facet afnamen. In geval van technische problemen kon het examen worden afgenomen via de fall-back (Autoplay). Over het technisch verloop van de afnames zijn geen meldingen binnengekomen.

opvallende vragen

De moeilijkste vraag van deze drie tijdvakken was vraag 23 uit het tweede tijdvak. Slechts 24 procent van de kandidaten behaalde hier de maximumscore van 1 punt.

publiciteitsfoto van The Who, 1965
afbeelding 1 bij vraag 23, tweede tijdvak

Op afbeelding 1 zie je een publiciteitsfoto van The Who uit 1965. De middelste twee groepsleden dragen respectievelijk een shirt met het symbool van de Britse Royal Air Force (Koninklijke Luchtmacht) en een jasje dat is gemaakt van de Engelse vlag. Volgens Townshend is deze kleding op te vatten als: "non-conformistisch en iconoclastisch".

(1p) Geef aan waarom bij deze kleding gesproken kan worden van iconoclasme.

Over deze vraag merkten docenten in de examenbespreking, georganiseerd door VONKC, op dat het begrip 'iconoclasme' bij veel leerlingen onbekend is en ook niet is opgenomen in het woordenboek van de kandidaten. Over deze kwestie kwam ook een melding binnen via de Examenlijn van het CvTE. Deze melding is meegenomen in de normeringsvergadering en er is gecompenseerd voor deze vraag.

Er waren in deze drie examens geen opvallend makkelijke vragen. De vraag die het best onderscheid maakte tussen zwakke en sterke kandidaten was vraag 18 uit het tweede tijdvak.

William Morris en Edward Burne-Jones: *The Vision of the Holy Grail to Sir Galahad, Sir Bors and Sir Perceval*, ca. 1894, uitgevoerd door Morris & Co.

Ontwerpers William Morris en Edward Burne-Jones waren beiden groot liefhebbers van de Arthurverhalen. De voorliefde van beide kunstenaars voor de Arthurlegende past bij de interesses van romantische kunstenaars.

(3p) Geef voor drie elementen uit de Arthurlegende aan op welke wijze deze aansluiten bij de interesses van romantische kunstenaars.

Het centraal examen in 2022

Voor het examenjaar 2022 gelden voor kunst (algemeen) vwo de onderwerpen: 'Hofcultuur in de zestiende en zeventiende eeuw', 'Cultuur van romantiek en realisme in de negentiende eeuw', 'Cultuur van het moderne in de eerste helft van de twintigste eeuw' en 'Massacultuur vanaf 1950'. De syllabus is ten opzichte van 2021 herzien en is te vinden op www.examenblad.nl.

In 2022 vindt de examenafname standaard in Facet plaats. Ook hierover is meer informatie te vinden op www.examenblad.nl.

Hugo Gistels, toetsdeskundige kunst vwo
Reageren? Stuur een mail naar hugo.gistels@cito.nl